

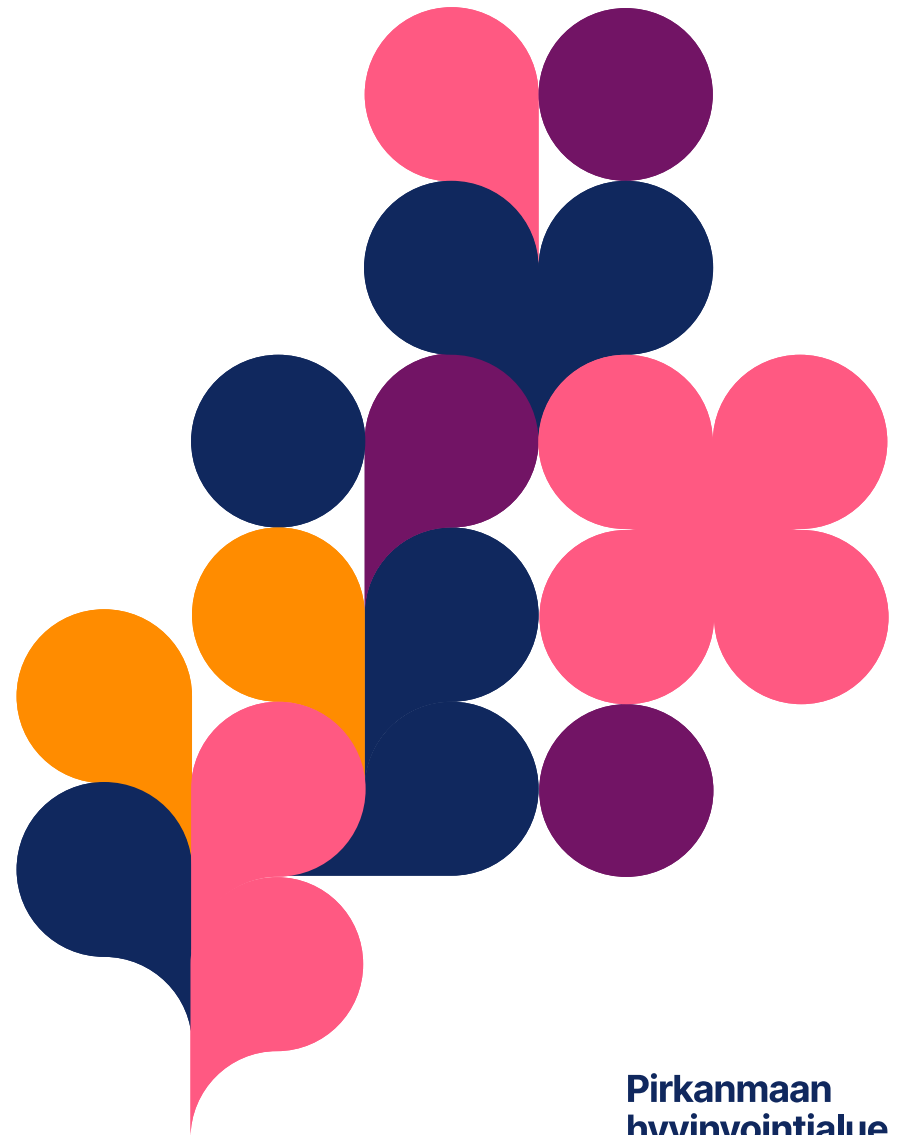
Psykiatriset potilaat ensihoidossa

Päivystystoiminta ja mielenterveyden
haasteiden kohtaaminen webinaari

23.3.2023

Henri Backman

Ensihoitaja

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

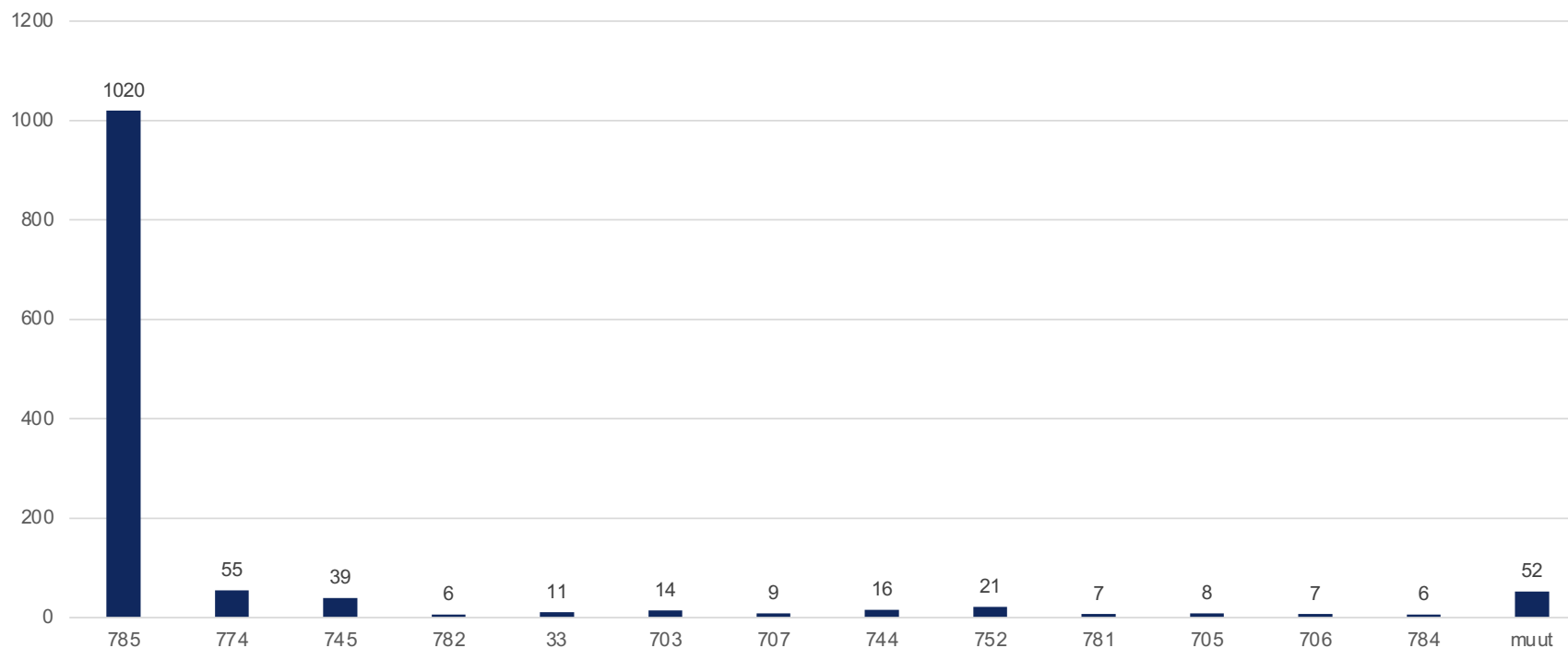
Psykiatrinen ensihoitoyksikkö

- Toiminta alkoi 1.10. klo 8:00
- Vasteet vain D785
- Alue Tampere, Nokia ja Pirkkala
- Muut tehtävät kenttäjohtajan päätöksellä
- Saatu palaute erittäin hyvää
- Laaja kiinnostus toiminnasta

Päähuomiot

Psykiatrisen ensihoitoyksikön tehtävät 1.10.2022-27.2.2023 yhteensä 1271 kpl

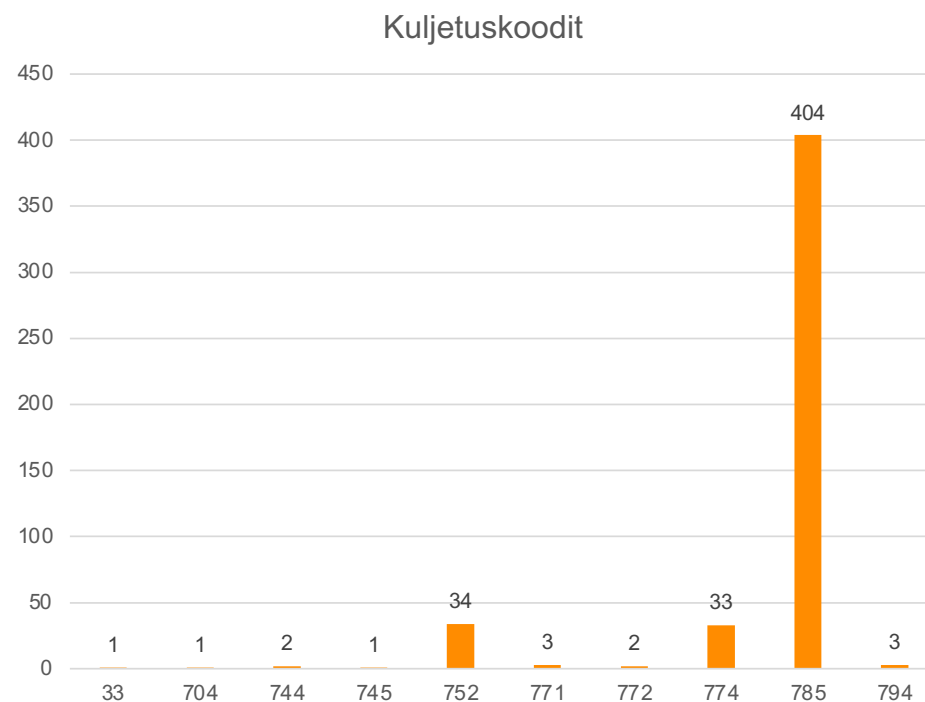
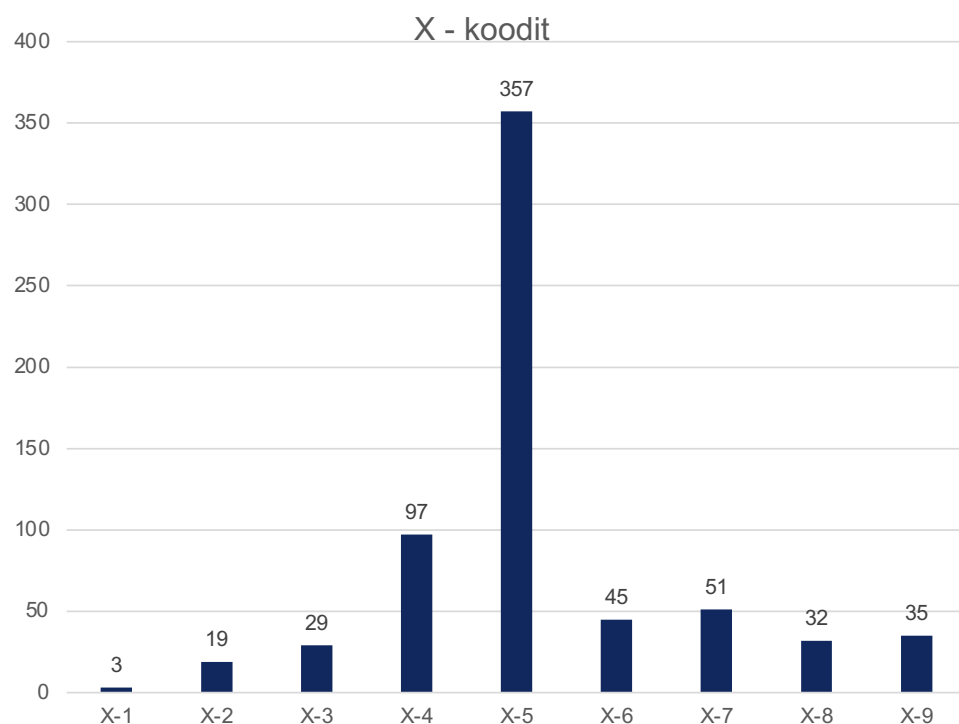

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Koodien selitykset

- 785 mielenterveys
- 774 heikentynyt yleistila
- 745 kaatuminen
- 782 pää- / niskasärky
- 033 pahoinpitely
- 703 hengitysvaikeus
- 707 hoitolaitossiirto
- 744 haava
- 752 myrkytys
- 781 vatsakipu
- 705 rytmihäiriö
- 706 aivoverenkiertohäiriö
- 784 raajakipu

EPI125 785-koodien suoritteet

X-koodit

- X-1 kuollut
- X-2 terveydentila määritetty, ohjattu poliisiin suojaan
- X-3 pyydetty kohteeseen muuta apua
- X-4 muu kuljeuts
- X-5 ei tarvetta, terveydentila määritetty
- X-6 potilas kieltäytyi
- X-7 ei potilasta
- X-8 hoidettu kohteessa
- X-9 tehtävät peruttu

Taustaa

- Psykiatrinen tilanne Pirkanmaalla on kriisissä
- Psykiatrinen ensihoitoyksikkö ei ratkaise ongelmaa, mutta on uusi ja tärkeä osa auttamaan kriisissä
- Potilaat kohdataan ajan kanssa sekä inhimillisesti
- Poliisi, sosiaali- ja kriisipäivystys, hoitoyksiköt, Pitkäniemi, Acuta, omaiset ja potilaat ovat tyytyväisiä toimintaan
- Potilaita pystytään neuvomaan oikean hoidon pariin sekä ohjaamaan muuallekin kuin Acutaan tai autetaan jaksamaan omaan seuraavaan aikaan
- Pilotin loppuminen jättäisi aukon psykiatriseen kenttään

Potilasryhmät

- Ahdistuneisuus, itsetuhoisuus
- Lapset ja nuoret
- Muistisairauksien aiheuttamat ongelmat
- Päihteiden käytöstä aiheutuneet ongelmat
- Aktualisoituneet mielenterveyden haasteet

Mitä ovat mielenterveyden häiriöt

- Tilanne, jossa mieliala, tunteet, ajatukset tai käytös haittaavat toimintakykyä, ihmissuhteita tai aiheuttavat kärsimystä
- Tilapäinen kuormittuminen ja reaktiot elämän haasteisiin normaalia
- Ahdistuneisuus on tunnetila, johon voi liittyä jännitystä, pelkoa, levottomuutta tai paniikin tai kauhun kokemuksia
- Jos ahdistuneisuus kestää yli 6 kuukautta, voi kyseessä olla häiriö
- Masennus
- Kaksisuuntainen mielialahäiriö

Itsetuhoisuus

- Ajatuksia tai itsensä vahingoittamiseen liittyviä pyrkimyksiä
- Yksilöllistä: ajatuksia, suunnitelmia, satunnaisia ohikiitäviä ajatuksia, puhumisena, impulsiivinen käyttäytyminen, vahingoittaminen, itsemurhayritys tai itsemurha
- Ajatukset tai itsensä vahingoittaminen ei tarkoita automaattisesti itsemurhaa, monesti halu elää ja kuolla keskustelee keskenään
- Taustalla kriisi, vaikea elämäntilanne, traumaattiset kokemukset, alkoholi ja muut päihteet, kokemus elämän ajautumisesta umpikujaan

Turvasuunnitelma ja ahdistuksen hallintakeinot

- Oma arvio voinnista on voinut olla liian optimistinen → pettymys, oireilu
- Turvasuunnitelmalla tarkoitetaan oireiden tunnistamista ja apukeinojen käyttöä ennen ahdistuksen tai muun olon vallan ottamista
- Osaako kertoa mistä nyt paha olo alkoi?
- Ahdistuksen hallintakeinoja
 - Tietoinen läsnäolo, maadottaminen
 - TIPP eli Temperature (kylmä suihku, ulkona käynti), Intensiivinen liikunta, Paced breathing (palleahengitys) Paired muscle relaxation (lihasten jännittäminen sisäänhengittäessä) + paljon muita
 - Voi todeta, että ei ole kokeillut, koska ei auta → kannattaa kannustaa kokeilemaan
 - Tarvittava lääkitys

Kohtaaminen

- Oma tausta kunnossa, että jaksaa auttaa muita
- Meistä jokainen on ihminen
- Meistä jokainen voi sairastua tai kokea mielenterveyden haasteita
- Kuuntele ja kuule
- Luo rauhallinen tilanne ja luottamussuhde
- Anna aikaa
- Selvitä akuutit asiat

Mitä on hyvä huomioida

- Tausta
- Kuinka henkilö on vastavuoroisessa kontaktissa
- Adekvaatti vai ambivalentti
- Orientti
- loogisuus
- Harhoja
- Itsetuhoisuus
- Psykoottisuus
- Lääkitys: säännöllisyys, tarvittavat
- Somaattinen syy taustalla

Mistä saa apua?

- Mieli ry kriisipuhelin 09 2525 011
- Omaisille Finfami, finfami.fi
- Sekaisin chat 12-29-vuotiaille ark. 9-24, vklo 15-24,
<https://sekasin247.fi>
- Mielenterveystalo.fi
- Oman alueen palvelut

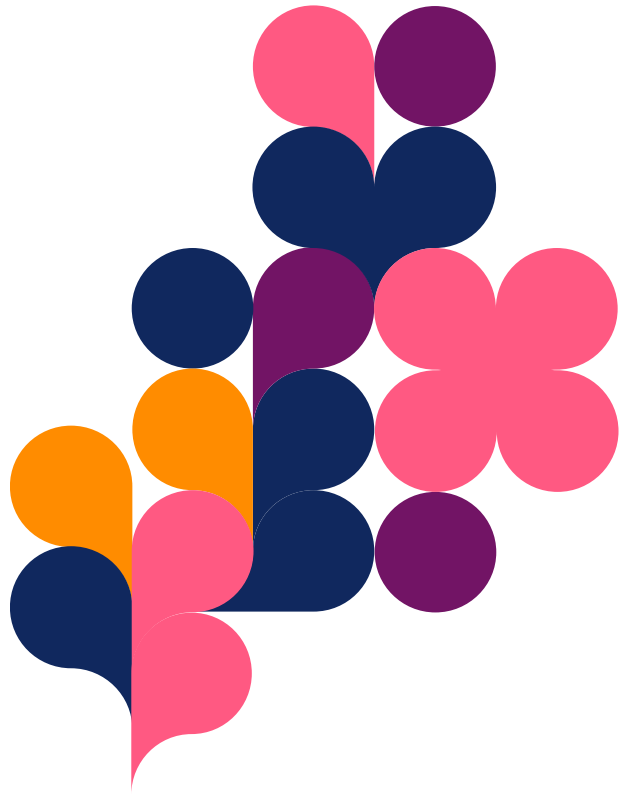

mieli
Suomen Mielenterveys ry

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

Lähteet

- Mieli ry
- Mielenterveystalo
- Terveyskirjasto
- Duodecim lehti
- FinFami

Kiitos

Pirkanmaan
hyvinvointialue